

Същото може да се каже и за излишното повторение на думи – трудност, която постепенно се преодолява в четвърти клас:

*От дърветата падат листа падат.*

Непридържането към единно глаголно време на повествованието се оказва затруднение по-скоро при българчетата, отколкото при ромите, и се задълбочава с възрастта и усложняването на изказа. Явно е, че на него трябва да се обърне сериозно внимание още в този начален етап на обучението по писане (а защо не и по разказване), тъй като, както е известно, отклонения в този смисъл се наблюдават дори и в горна училищна възраст. Например:

*Дойде есента. Листата пожълтели. Тревата е пожълтяла.*

Така наречената „дистантна референция“ се наблюдава само при българчетата в трети клас, което не прави този феномен по-малко интересен. Става въпрос за използване на местоимения, например в заключението за отнасяне към обект, посочен в увода, т.е. през седем, осем или повече изречения, при което напълно се губи референтната връзката в текста. Това би могло да се избегне чрез упражнения за самокорекция с помощта на преподавателя, още повече че в българския език, както е добре известно, местоименията не са маркирани за одушевеност (неодушевеност), така че например *той* може да реферира както към автора, споменат в началото на изложението, така и към непосредствено предхождащата го дума *храст*, както е в едно от съчиненията.

## **2.2. Анализ на резултатите от съчиненията в края на учебната година**

В тази част ще се спрем на особеностите на съчиненията, написани от същата група ромски деца в края на учебната година и след прилагане на описаната в началото методика за елиминиране на вече изложените проблеми. По-долу са посочени данни от резултатите на ромски деца, които показват развитието им през учебната година.